

התקפת הרצ

במשך השבועיים של מושבה האחרון, התנצחה הליגה, כדרכה, על ענינים שוטפים, שהיה ברור מראש, כי לא יחול בהם כל שינוי. השבוע הראשון עבר בגיטוי המשי-לחנות השונות.

בשבוע השני, התחשמה האוירה — נאום אלקודסי, ראש ממשלת סוריה, הציג הקמת מדינה ריבונית אחת, שתבוא במקום שבע חברות הליגה הנוכחיות (העולט הזה 692). ההצעה הוקפאה בנימוס פרלמנטרי רב, על ידי העברתה לוועדה מיוחדת. אך מאותו רגע השתלט על הליגה רגש דחיפות. רגש זה שרר עד ישיבת הנעילה, ביום שבת, כאשר, בהתקפת מרץ אדירה, העבירה הליגה שתי שאלות, שעמדו על סדר יומה במשך זמן רב.

שני סוגי חברות. בישיבת הקריז, לפני כמה חודשים, קיבלה הליגה, ברוב קולות, החלטה על הקמת ועדת בטיחות קולקטיבית. חמש מדינות — מצרים, סוריה, סעודיה, הלבנון ותימן — הצביעו בעד הקמת הוועדה וחתמו על חוזה הגנה, שהובא בפני הליגה על ידי מצרים. שתי המדינות ההאשמיות, עיראק והממלכה הירדנית, נמנעו להצטרף, מחשש השתלטות מצרית על הוועדה.

השבוע הסתלקה בגוד מעמדה השלי-לית, ורק הירדן נשארה מחוץ לחוזה ההגנה. עבדאללה, הרואה את עצמו החוק בין ארצות ערב, אינו מוכן להכנס אהן לוועדה אחת, שבה תהינה זכויות שוות לכל שבע המדינות. הוא הוציע, שתוקם ועדה עם שני סוגי חברות: ארבע מדינות חזקות (מצרים, הירדן, סוריה ועיראק) ושלוש פחות חזות (לבנון, סעודיה ותימן).

הצעה זו גרמה התמרמרות רבה בין חברות הליגה, ביחוד בין המדינות הקטנות, שנועלו קשות. אך למרות בקשת תר חברות הליגה, לא ביטלה משלחת הירדן את הצעתה. במקום זה, העמידה, כתנאי להצטרפות לחוזה ההגנה המשותף, את הכרת הליגה בסיפוח חלקי פלסטין המד-רתי לירדן.

התכספים לא הצליחה. הירדן קיוותה, כי הליגה תדעיק להשלים עם המצב הקיים בפלסטין, ולחזור בה מהחלטתה (לא להכיר במסופות. לא כצעד ביניים) במקום להראות לעולם קרע בשורותיה, דוקה בשאלה כה חשובה כשאלת חוזה בטיחות קולקטיבי. אך תכסיס-סחיטה זה של עבדאללה לא הצליח, וההצעה עברה בששה קולות נגד אחר.

הוחלט להרכיב שתי ועדות מקבלות. ועדת ראשי המסות תיטשג באופן מתמיד, ותמלא תפקיד מקשר בין ממשלות ערב ומועצת ההגנה המשותפת, שתורכב משתי החוק וההגנה שלהן.

אותו יום, אחר הצהרים, במסיבת עת-נאים חגיגית, היה הנג'ל גורי אל-סיעי, ראש ממשלת עיראק, גיבור השעה. "החוזה החדש מבוסס בעיקר על הלקת. שלמדנו במלחמת פלסטין. סבלנו, בעיקר, במלחמה זו מחוסר תיאום בין השלטונות המדיניים והצבאיים של חברות הליגה."

לפי ד"ח מפקדי צבאות ערב, שנערך בנובמבר 1949, מתברר עתה, כי המפקדים בשדה היו זקוקים ליותר לחמושת וציוד מאשר היה לרשותם. אולם יותר מזה, דרוש היה תיאום בין המדינאים, שיאפשר תיכון הפעולות, לפי ההתפתחויות האחרונות בחזית הפוליטית. ובוזה עלו היהודים עליו, המשיך אל-סיעי.

"מברון". אולם ההחלטה החשובה ביותר, שנתקבלה בישיבה זו — אחת החשובות, שנתקבלו מאז פרוץ מלחמת פלסטין — היתה ההחלטה לישב את 700.000 הפליטים בארצות, שם הם נמצאים.

עם התקבל ההחלטה, נפתחות האפשרויות להמשיך את קבלת העזרה הכספית מהארגונים הבינלאומיים, העומדת להיפסק במשך השנה. יחד עם זה, אין הליגה מתי-רות על תביעתה, להחזיר את הפליטים למקומותיהם, או על קבלת סיועים עבור רכושם, במדינת ישראל.

הדרישה, שנשמעה בתוקף מצד סוריה והלבנון, היתה לחלק את הפליטים לפי גודל תקציבן של המדינות השונות. גם מצרים תמכה בדרישה זו וביקשה מעיראק, שתקבל מאה אלף פליטים, במקום היהודים, שעלו או עומדים לעלות לישראל. הירדן, המייצגת, כביכול, את 500.000 הפליטים בגבולותיה, דרשה עזרה כלכלית

מחברות הליגה. אם לא תושט לנו העזרה הדרושה להחזקת הפליטים, נפנה למדינות זרות, הכריז סמיר באשא אל-ריפאעי, ראש ממשלת הירדן.

אחרי הישיבה אירע מאורע שהליגה אינה זוכרת כמוהו זמן רב: הנציגים, שצאתם מאולם הישיבות אחרי הנעילה, התמהמהו במסדרונות. בפי כל אחד היתה הברכה

הלו כאן קהיר

"בקריאת שבוועד שרות השידור של קהיר, השתוממתי למצוא בין הארצות, ש" אפשר להאזין לשידוריהן, את מדינת יש-ראל. התפלאתי מאוד וחשבתי, שבודאי שר-לח שרות השידור המצרי את השבועון לישראל, או שמצרים כבר הכירה בישראל"

הנערה המצרית ונציגי ערב - כולם רוצים להיות נגריים"

"מברוק" סוף סוף צועדת הליגה לקראת חזית אחידה."

מצרים

לא נשאר כלום

בסקירה, שערך השבועון אל מוסאואר על פעילות הממשלה בשנה האחרונה, סימן בחיוב את ההישגים שהושגו בשטח הביטוח הוסיאלי. הביטוח נתן אפשרות לכל זקן, שאין באפשרותו לעבוד, לקבל תמיכה למח-יתו. אותו שבועון ממשיך ומפרסם רפור-טזה גדולה על שכונת העוני של קהיר ועל "פועלי הזהב" — המומחים המפורסמים של תעשיית תכשיטי הזהב, בשכונת העוני, פועל כזה, מומחה העומד ברום מקצועו, משתכר כדי 200 מיל ליום. אם יחלה, ימות או יודקן, לא יקבל הוא או משפחתו כל עזרה שהיא. תנאים אלה מיוחדים לקהיר, אלכסנדריה ועוד ערים מעטות בלבד. גם חוק הבטוח החדש, אינו חל על הכל. 14 מיליון תושבי האזור החקלאי אינם נהנים מן החוק החדש.

הפלאח המצרי עובד מעלות השחר עד צאת הכוכבים בשכר 60 מיל ליום, ושימוש בקטע אדמה של 50 מטר מרובעים לגידול ירקות למענו ולמען משפחתו. משכנו: מינה באורחה.

על הניר. החוק החדש עומד להכנס לתוקפו בראשון לפברואר, ויגיע לשלבי האחרונים רק כעבור שנתיים. לפיו, זכאים זקנים מעל גיל 65, יתומים עד גיל 18, אלמנות ונכים להעניקה של 6 עד 15 לירות מצריות (לירה מצרית שוה שתיים וחצי לירות ישראליות) לשנה.

חוק זה, ראשון במינו בארצות ערב, עורר התענינות רבה וישמש דוגמה לסוריה, הלבנון ופקיסטן, שביקשו העתק מטעפיו.

אך במצרים עצמה, מעורר החוק התעני-נות רק מעל דפי עיתונים אחדים. התגובה הראשונה בקרב הקהל היתה: "אנחנו כבר מכירים את הממשלה ופקידיה. החוק ישרא-במקום שהוא עכשיו... על הניר."

אפילו ברחוב אל-סאגא (התכשיטים) לא התלהבו עובדי הזהב מהחוק היפה ומש-לל הצלומים בעתון. תקציב החוק לשנת 1951 הוא חצי מיליון לירות. כשיבוצע החוק במלואו, יעלה קרוב לששה מיליון לירות. "אם כל הוכאי לתמיכה יקבל 10 לירות בממוצע, וישנם 600.000 איש הזכאים ליהנות מן החוק, חישבו. אבל מגין שחצי מיליון מתוך 600.000 איש אלה לא יקחו הפקדים הצריכים לבצע את החוק?"

כי, כך חשבו, בכל צעד למטה, ממרומי הממשלה, יעלב חלק מן התקציב. וכש-ל-בסוף יגיע לקצה הסולם, לא יספיק הסכום אפילו לתשלום שכר הכתבן הפומבי שימלא את טוסט הבקשה להעניקה.

האידיאל המערבי מצומצם: להשיג עבודה קבועה, לשאת אשה, לגדל ילדים, להגדיל את חשבונו בבנק. אין האידיאל הזה חומר מופזץ, אין הוא משיבץ את רעיונו העמוק לאמת של האדם; טוב לתת מאשר לקבל, לשכוח את עצמותך למען הכלל — את זאת אין המערב יודע.

תודה למרכס ולנין. על אמריקה לעורר בעולם ובאירופה בפרט, את הרצון העז ללחום נגד הקומוניזם, למען החופש והתרבות האנושית. ואז יקומו מנהיגיו ויודו למרכס ולנין — לא בעד מעשיהם לכשעצמם, כי אם בעד ההתעוררות, שגר-מו מעשים אלה, שועזו אותנו והוציאנו מן התרדמה הנפשית, בה היינו שרויים. התעוררנו ללחום ביצור האיום: "הקומוניזם."

המאמר נתקבל בעתונות האמריקאית בתשואות רבות. היה זה הקול הראשון, שנשמע מן המרחב וגם הביע סיבות ושר-קולים ברורים בעד עמדתו. היה זה הקול הראשון, שלא הזכיר בסיסים צבאיים, זכ-יונות או דולרים.

אנחנו האויב

במשך 9 חודשים השתדלה ממשלת הלבנון לשכנע את שכנתה הסורית לפתוח מחוז את הגבול, ולהרשות מסחר חודי תקין. לפני חודש (העולט הזה 688) הסכימו הסורים להרשות יבוא של סחורה לבנונית, אך העמידו תנאים רבים. בין השאר: היצואנים הלבנוניים חייבים להוכיח, כי אמנם סחורתם מיוצרת בלבנון ואינה תוצרת חוץ, הנמצאת שם לצורכי מעבר.

בתחילה היתה שמחה. אולם כאשר הספיקו העתונאים ומנהיגי האופוזיציה להרהר על ההסכם נתברר, כי ההסכם אינו מספק איש.

ההנחות שהשגנו, הכריז העתון הבר-רוחי לה סורא, "הם הנחות רגילות, הני-תנות לכל מדינה אהרת. אם יש משהו מיוחד ביחסם אלינו, הריהו שלילי בלבד."

ואילו חסן תייק, עורך אל-נהאר, הרחיק לכת עוד יותר. הוא כינה את ריאד אל-סולח, ראש ממשלת הלבנון, אדם "תוהה,

שארד מליך, פרופיסור

אסיאתי היודע משהו...

בוהה ובלתייעיל המתפעל מהשגים, שיש להתבייש בהם..."

"אנו ניטים לראות את הבעיה בצורה אובייקטיבית מדי. סוריה נוהגת עם המסחר הלבנוני עם אויב. אל לנו לשכוח, כי האויב זה אנחנו." הוא ממשיך ונותן דוגמאות על יחסה הפושע של סוריה, המעדיפה לקנות פרי הדר ישראלי מוכרת, או דרך קפריסין, במקום לקנות מפרדסנים לבנוניים.

"בשביל אחינו הסורים", הוא ממשיך, "טובים היהודים מהלבנוניים. זוהי חריפה שריאד אל-סולח וממשלתו בלבד אשמים בה."

השבוע נסגר העתון לחיסור לשמונה חודשים, ועורכו נידון לששה חודשי מאסר, ואילו חסן תייק נידון לשלשה חודשי מאסר ועתונו אל-נהאר נסגר לארבעה חודשים.

כתב האשמה נגדם היה: עלבון המ-שלה הלבנונית.

— כותב קורא השבועון המצרי "אכר שא-עא".

ולא רק זה, גם מוריך הטלפונים המ-שלתי, עדיין מציינ את הקשר בין חיפה — קהיר, וירושלים — קהיר. המדריך הוד-פס ביולי 1949 — 14 חודשים אחרי, שפתי-חו ממשלות ערב במלחמה נגד היהודים. יכול אני להבין היטב את תקיחתני, שיבוא היום ובאמת תהיה במדינת ישראל תחתן שידור ערבית; שאפשר יהיה לטלפן מקהיר לחיפה הערבית. אבל האם לא כדאי, בינתיים, להוציא את המדריכים הללו מכלל שימוש. עד בוא אותה יום, ולהדפיס אחרים קצת יותר מציאותיים?!

הלבנון

הדורים אינם נזכרים

בשמונה בירות המרחב מתנהל הויכוח הגדול: מערב או מזרח? עמא דורשת הצטרפות למערב, בגדאד ומוכת בה, אך תובעת מיקוח על מחיר ההצטרפות. קהיר מעמידה תנאי: פיגוי אזור תעלת סואץ ע"י בריטניה וסיפוח סודאן. ריאד נמצאת כבר במחנה המערבי; ירושלים תלויה בנדבות האמריקאים; דמי-שק דורשת איתוד בין-ערבי.

השבוע נשמע גם קולה של בירות. בירתון המאה הנוצרית, היוצא בניוירוק, מפרסם שארל חביב מליך, נציג הלבנון באו"ם, מאמר ארוך על הבעיה.

מליך הנוצרי (ארטודוכסי יוגני), שהיה פרופיסור לפילוסופיה באוניברסיטה האמי-ריקאית של בירות, לפני הצטרפו לשרות הדיפלומטי, מביע את דעתו העקרונית על על הקומוניזם.

השאלה אינה — אם אפשר להתפשר עם הקומוניסטים, אלא, באיזו מידה אפשר לאלץ את הקומוניסטים לשנות את האי-דיאלוגיה שלהם. כל זמן, שהקומוניזם הו-לך מחיל אל חיל, לא תהיה כל אפשרות לאדם החופשי לבוא אהן לפשרה. אך ברגע שינחל (הקומוניזם) מפלות, יצטרך לנטוש כמה מערכיו ולהתפשר עם התרבות המ-ערבית.

אריאד חלוש. כוח המשיכה של הקומוניזם בהבטחותיו לתקון המעות. לה-מיני העמלים הוא מבטיח חופש כלכלי; לאלה הנתונים במשטר קולוניאלי הוא מב-טיח מלחמה באימפריאליזם; לשותרי שלום הוא מבטיח מלחמה במחרתי מלחמה, ול-עמים המדוכאים הוא מבטיח שיוון. לכן, הגיע הזמן, שגם המערב יצא בפעולות נמרצות למען אותם האידיאליים, במלואם, זיוכיח כי הקומוניזם משתמש בסיסמאות אלה רק כאמצעי השתלטות ולא לטובת האנושות.

* קריקטורה באל-מוסאואר. על הדיונים בליגה על חוזה הבטיחות המשותף.